

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова науково-методичної
ради НУВГП

_____ Олег Лагоднюк

«__» _____ 20__

08-02-15S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Організація діяльності у сфері фізичної
терапії»

Шифр за ОП

Фізична терапія, ерготерапія

Освітній рівень:

бакалаврський (перший)

Галузь знань

Охорона здоров'я

Спеціальність

Фізична терапія, ерготерапія

Освітня програма

Фізична терапія, ерготерапія

BB1

22

227

227

SYLLABUS

«Organization of activities in the field of
physical therapy»

Code in Educational Program

Physiotherapy, occupational therapy

Educational level:

bachelor's (first)

Fields of knowledge

Healthcare

Specialization:

Physiotherapy, occupational therapy

Educational Program

Physiotherapy, occupational therapy

Силабус навчальної дисципліни «Організація діяльності у сфері фізичної терапії» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою 227 «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія». Рівне. НУВГП. 2020. 9 с.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/19256>
<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/19257>

Розробник силабусу: Ніколенко Олександр Іванович, старший викладач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Силабус схвалений на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії
Протокол № 4 від “19” листопада 2020 року

Завідувач кафедри _____ Нестерчук Наталія Євгенівна, д.фіз.вих., професор
підпис ПБ, науковий ступінь,
вчене звання

*Керівник освітньої програми доктор наук, професор,
завідувач кафедри здоров'я людини і фізичної реабілітації*

Н.Є. Нестерчук

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІОЗ

Протокол № 3 від “20” листопада 2020 року

Голова науково-методичної

ради з якості ННІОЗ _____ Григус Ігор Михайлович, д.м.н., професор
підпис ПБ, науковий
ступінь, вчене звання

СЗ №-750 в ЕДО

© Ніколенко О.І., 2020

© НУВГП, 2020

Критерій, пункт/підпункт силабусу	Пояснення
Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Спеціальність	Фізична терапія, ерготерапія
Рік навчання, семестр	1-й рік, 1-й семестр
Кількість кредитів	3,0 кредитів ЄКТС
Лекції	12
Лабораторні	24
Самостійна робота	54
Курсова робота	ні
Форма навчання	Денна
Форма підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Інформація про викладача	
Лектор/асистент 	Ніколенко Олександр Іванович старший викладач кафедри здоров'я людини і фізичної терапії
Профайл лектора/асистента	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Ніколенко_Олександр_Іванович
Канали комунікації	o.i.nikolenko@nuwm.edu.ua
Інформація про дисципліну	
Анотація навчальної дисципліни, у т.ч. мета та цілі	<p>«Організація діяльності у сфері фізичної терапії» є складовою частиною циклу дисциплін професійної та практичної підготовки для студентів за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – анатомія людини, фізіологія людини, основи фізичної реабілітації, цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, лабораторних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.</p> <p>Мета: сформувати систему знань і гуманістичний світогляд про сферу майбутньої професійної діяльності фізичного реабілітолога (фізичного терапевта), встановити безпосередній зв'язок фізичної реабілітації з іншими медичними науками.</p> <p>Цілі:</p> <p>знати: визначення базових понять з дисципліни «Організація діяльності у сфері фізичної терапії»; галузеву термінологію, завдання, методи, специфічність фізичної реабілітації; стан фізичної реабілітації в Україні та за кордоном; програмно-нормативні і організаційні засади розвитку фізичної реабілітації; систему кадрового забезпечення галузі і спеціальності; професійну діяльність фахівця з фізичної реабілітації і контингент хворих (пацієнтів, клієнтів) за їхніми потребами; організацію навчального процесу в університеті та особливості навчання за кредитно-модульною системою;</p> <p>вміти: користуватися вихідними термінологічними поняттями в процесі засвоєння дисципліни; користуватися фаховою навчально-науковою літературою і даними з відкритих джерел; розрізняти групи пацієнтів згідно з</p>

	їхніми потребами; переміщувати людей з особливими потребами різними способами; застосовувати спеціальні допоміжні засоби пересування.
Посилання щодо розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=3427
Компетентності	<p>ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії</p> <p>ЗК 04. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.</p> <p>СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції додатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.</p> <p>СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.</p> <p>СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.</p> <p>СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.</p> <p>СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.</p> <p>СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.</p> <p>СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів. СК 13,</p> <p>СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.</p> <p>ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.</p> <p>ПР 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та</p>

	приватність. ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Взаємодія з людьми, здатність до навчання, творчі здібності (креативність)

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій – 12 год	Лабораторних – 24 год	Самостійна робота – 54 год
-----------------	-----------------------	----------------------------

Результати навчання – РН – 01

Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Обґрунтувати ефективність активного залучення всіх членів родини до рухової активності та процесу реабілітації пацієнтів.
Методи та технології навчання	<u>Методи:</u> демонстрація, мозковий штурм, <i>case study</i> /аналіз ситуації; <u>Технології:</u> <i>Імітаційні</i> (рольові та ділові ігри). <i>Неімітаційні</i> (розгляд проблемних питань, демонстрація відео). <i>Робота в малих групах (команді).</i> <i>Аналіз конкретних ситуацій (case study).</i>
Засоби навчання	Мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура, комп'ютерні системи та мережі, бібліотечні фонди.

Результати навчання – РН – 06

Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Скласти програму фізичної реабілітації враховуючи структурні зміни та порушені функції організму.
Методи та технології навчання	<u>Методи:</u> демонстрація, мозковий штурм, <i>case study</i> /аналіз ситуації; <u>Технології:</u> <i>Імітаційні</i> (рольові та ділові ігри). <i>Неімітаційні</i> (розгляд проблемних питань, демонстрація відео). <i>Робота в малих групах (команді).</i> <i>Аналіз конкретних ситуацій (case study).</i>
Засоби навчання	Мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура, комп'ютерні системи та мережі, бібліотечні фонди.

Результати навчання – РН – 13

Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Описати форми, методи і прийоми, які забезпечують шанобливе ставлення до клієнта/пацієнта.
Методи та технології навчання	<u>Методи:</u> демонстрація, мозковий штурм, <i>case study</i> /аналіз ситуації; <u>Технології:</u> <i>Імітаційні</i> (рольові та ділові ігри). <i>Неімітаційні</i> (розгляд проблемних питань, демонстрація відео). <i>Робота в малих групах (команді).</i> <i>Аналіз конкретних ситуацій (case study).</i>
Засоби навчання	Мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура, комп'ютерні системи та мережі, бібліотечні фонди.

Результати навчання – РН – 18

Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою

самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Скласти спільно з одногрупниками програму фізичної реабілітації з розподілом дій та застосуванням різних засобів фізичної реабілітації. Проаналізувати та оцінити дії кожного учасника.
Методи та технології навчання	<u>Методи:</u> демонстрація, мозковий штурм, <i>case study</i> /аналіз ситуації; <u>Технології:</u> <i>Імітаційні</i> (рольові та ділові ігри). <i>Неімітаційні</i> (розгляд проблемних питань, демонстрація відео). <i>Робота в малих групах (команді)</i> . <i>Аналіз конкретних ситуацій (case study)</i> .
Засоби навчання	Мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура, комп'ютерні системи та мережі, бібліотечні фонди.

За поточну (практичну) складову оцінювання 60 балів	За модульний контроль знань, Модуль 1 – 20 балів Модуль 2 - 20 балів
--	--

Усього за поточну (практичну) складову оцінювання, балів	60
Усього за модульні (теоретичний) контроль знань, модуль 1, модуль 2, бали	40
Усього за дисципліну	100

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Історія розвитку фізичної терапії. Фізична терапія, ерготерапія в системі відновлення пацієнтів.

Тема 2. Діяльність фахівця з фізичної терапії, ерготерапії.

Тема 3. Принципи складання комплексів ЛФК.

Тема 4. Особливості роботи фізичного терапевта в команді з іншими підрозділами та структурами

Тема 5. Техніка застосування ЛФК та фізичної терапії. Відмінність вживаних засобів, методів і дозувань в практиці ЛФК.

Тема 6. Основні проблеми переміщення неповносправних осіб. Допоміжні засоби переміщення. Особливі проблеми, з якими стикаються неповносправні пацієнти на етапах фізичної реабілітації.

ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

Тема 1. Роль фізичної терапії у процесі відновлення пацієнтів (4 год).

Тема 2. Основні професійні компетенції фахівця фізичної терапії (4 год).

Тема 3. Форми ЛФК в системі реабілітації (4 год).

Тема 4. Етичні та моральні вимоги до фізичного терапевта (4 год).

Тема 5. Ефективність застосування засобів і методів ЛФК та фізичної терапії у відновному процесі (4 год).

Тема 6. Категорії осіб з особливими потребами. Допоміжні засоби пересування (4 год).

Методи оцінювання та структура оцінки	Знання, вміння та навички, набуті під час занять, оцінюватимуться на лабораторних заняттях та колоквіумі по всьому матеріалу. За аудиторні заняття отримують від 0 до 60 балів. Модульний контроль проходить у формі тестування: 20 балів – модуль 1; 20 балів – модуль 2. Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення
---------------------------------------	---

	поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції: http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty
Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти	Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – анатомія людини, фізіологія людини.
Поєднання навчання та досліджень	Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.
Інформаційні ресурси	<p>Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Герцик А.М. До питання тлумачення основних термінів галузі фізичної реабілітації / А.М. Герцик // Бюлетень Української Асоціації фахівців фізичної реабілітації. – 2009. – № 1. – С. 1-3. 2. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / за ред. В.В. Клапчука, Г.В. Дзяка. – К. : Здоров'я, 1995. – 312с. 3. Лечебная физическая культура : справочник / под ред. проф. В.А. Епифанова. – М. : Медицина, 2001. – 592 с. 4. Лечебная физическая культура : учеб. / под ред. В.И. Дубровского. – М. : Медицина, 2004. – 608 с. 5. Окамото Г. Основи фізичної реабілітації / Гері Окамото : перекл. з англ. – Львів : Галицька видавнича спілка, 2002. – 294 с. 6. Физическая реабилитация : учеб. / под ред. С.Н. Попова. – Ростов н/Д. : Феникс, 2005. – 468 с. 7. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник / В. М. Мухін. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К. : Олімп. л-ра, 2009. <p>Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фізична реабілітація : підручник / під ред. В.М. Мухіна. – К. : Олимпийская литература, 2000. 2. Кобелєв С.Ю. Історія розвитку Української Асоціації фахівців фізичної реабілітації / С.Ю. Кобелєв // Бюлетень Української Асоціації фахівців фізичної реабілітації. – 2009. – № 1. – С. 3-5. 3. Про становище інвалідів в Україні : національна доповідь. К., 2008. – С. 157-163 4. Ю. М. Валецький, Р. О. Валецька, І. О. Петрик // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2012. 5. Ткаченко О. Фізична реабілітація – здобутки, проблеми перспективи / Олена Ткаченко // Без бар'єрів / 2009. – № 10. – С.3-4. 6. Клапчук В. В. Фізична реабілітація як наукова спеціальність і фах у практиці охорони здоров'я / В. В. Клапчук // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. / 2013. 7. Теория и методика физического воспитания : ученик : 2т. / под. общ. ред. Л.П. Матвеева. – М. : ФиС, 1976. – Т.1. – 304 с. ; Т.2. – 256 с
Правила та вимоги (політика)	
Дедлайни та перескладання	Перездача відбувається шляхом відпрацювання лабораторних занять з іншою підгрупою студентів. Можливе отримання додаткових балів за волонтерську роботу у реабілітаційному

	<p>центрі кафедри.</p> <p>Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядоку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.</p> <p>Перездача модульних контролів здійснюється згідно http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumentu.</p> <p>Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/</p>
Правила академічної доброчесності	<p>Всі студенти, співробітники та викладачі НУВГП мають бути чесними у своїх стосунках, що застосовується і поширюється на поведінку та дії, пов'язані з навчальною роботою. Студенти мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці. Студенти, які порушують «Кодекс честі університету», не отримують бали за це завдання, а в разі грубих порушень, курс не буде їм зараховано, студенти будуть направлені на повторне вивчення. При здачі індивідуальних навчально-дослідницьких робіт може проводитись перевірка на плагіат.</p> <p>В цілому студенти та викладачі мають дотримуватись:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про запобігання плагіату випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти зі змінами та доповненнями • Кодекс честі студентів • Кодекс честі наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників НУВГП • Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП <p>http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj</p>
Вимоги до відвідування	<p>Студент зобов'язаний брати участь у всіх заняттях. Відпрацювати пропущені заняття можна при проведенні занять з іншою групою за тією ж темою або під час консультацій з предмету.</p> <p>Заняття онлайн можуть проводитися за допомогою Google Meet за кодом.</p> <p>Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/</p> <p>Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки за дозволом викладача.</p>
Неформальна та інформальна освіта	<p>Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita.</p> <p>Студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.</p>
Правила отримання зворотної інформації про дисципліну	<p>Після проведення перших занять студентам буде запропоновано відповісти на ряд запитань щодо врахування їх побажань в поточному курсі.</p> <p>Щосеместрово студенти заохочуються пройти онлайн опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу</p>

	<p>в НУВГП.</p> <p>За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.</p> <p>Результати опитування студентам надсилають обов'язково.</p> <p>Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:</p> <p>http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja</p> <p>http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja</p> <p>http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja</p>
Оновлення	За ініціативою викладача зміст даного курсу може оновлюватися.
Навчання осіб з інвалідністю	Можливість ознайомлення з лекційним матеріалом дистанційно. Студент зобов'язаний бути присутнім на лабораторних заняттях або відпрацювати з іншою підгрупою студентів. Надається волонтерська підтримка.
Інтернаціоналізація	<p>Електронні бібліотеки:</p> <p>http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki</p> <p>Як знайти статтю у Scopus:</p> <p>http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomogu-avtoram</p> <p>База періодичних видань:</p> <p>https://www.scimagoir.com/</p> <p>Електронний каталог:</p> <p>http://nuwm.edu.ua/MySql/</p> <p>Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:</p> <p>http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv</p>

*Лектор
старший викладач*

О.І. Ніколенко